

76. Överför mer från tillståndsprövning till tillsyn

Regelverk: Miljöbalken 16 kap 2c §

Mottagare: Miljödepartementet

Påverkan på företag idag

Tillståndsprövningen tar också alltmer resurser i anspråk på bekostnad av tillsynen. Den fråga man måste ställa sig är om ett miljötillstånd verkligen måste reglera alla frågor som idag aktualiseras. Prövningsunderlaget har – på grund av miljöbalkens allomfattande karaktär – kommit att successivt bli mer omfattande i form av invallningsutredningar, ingivande av kompletta kemikalieförteckningar med säkerhetsdatablad, släckvattenutredningar, transport- och energiutredningar, utredningar kring förorenad mark etc. Ofta resulterar dessa redovisningar endast i att frågan delegeras till tillsynsmyndigheten utan att några substantiella krav föreskrivs i villkor. Innan dess har dock mycket tid tagits i anspråk för att hantera omfattande kompletteringskrav, som sedan får mycket liten betydelse för den slutliga prövningen.

Det skulle gå att uppnå väsentliga förenklingar om en hel del frågor som idag upptar en relativt stor plats i prövningsunderlaget och föranleder kompletteringar, i stället kunde hanteras inom ramen för tillsynen. Detta gäller bland annat så kallade Sevesoanläggningar, utbytesregeln för kemikalier, hantering av släckvatten och översvämningssrisker, förorenad mark, energi-effektivisering och transporter.

Åtgärdsförslag

Tillståndsprövningen skulle kunna renodlas genom att det anges att den endast ska reglera den huvudsakliga miljöpåverkan av den tillståndssökta miljöfarliga verksamheten eller ändringen av sådan miljöfarlig verksamhet. Det är också tänkbart att införa ett förbud mot villkorsreglering av ovan angivna frågor om det inte finns särskilda skäl för en sådan villkorsreglering.

För en mer fördjupad beskrivning av åtgärdsförslaget se Svenskt Näringslivs rapport "En miljöprövning för omställning och nya möjligheter".

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Svenskt Näringsliv genomförde år 2021 en enkät² med 985 responderande företag om effekter av byråkrati och oförutsägbarhet i miljötillståndprocesserna. Vartannat påverkat företag rapporterar i enkätundersökningen att miljöregelverket har lett till att tilltänkta investeringar antingen inte blev av eller förlagts utomlands.

Företagen i enkäten, som påverkats negativt av dagens regelverk, uppger en kostnad motsvarande 10 procent av sin omsättning till följd av förseningar eller kostnadsökningar. Om enkätsvaren är representativa för all tillståndspliktig verksamhet uppskattas den totala samhällsekonomiska effekten av dagens ineffektiva miljöregelverk uppgå till 50 miljarder kr.

1 https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/46qjyf_rapport_en_miljoprovning_webb-pdf_1178698.html/Rapport_En_miljoprovning_webb.pdf

2 https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/2iawjj_50-miljarder-och-foretag-som-forsvannpdf_1177365.html/50+miljarder+och+f%25C3%25B6retag+som+f%25C3%25B6rsvann.pdf

Kontaktuppgifter

Svenskt Näringsliv, Nicklas Skår

08-553 430 40, nicklas.skar@svensktnaringsliv.se